Przesyłka opłacona ryczałtem

AIDAS

VILNIAUS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
eina tris kartus savaitėje

DUODA NEMOKAMUS PRIEDUS
Ūkininkams — „ŪKININKĄ“
Vaikams — „VARPELĮ“

Nr. 80 | Vilnius 1938 m. gruodžio 24 d. (šeštadienis) | Pirmi metai

Šiame numeryje

KALĖDOMS ATEINANT

Dienai sutrumpėjus, o nakčiai įkyrėjus, sukaustęs žemę ir vandenis, plikų medžių šakomis švilpaudamas ir veidus šalčiu svilindamas, artėja baltas Kalėdų senelis. Kasmet ateina jis laukiamas ir mylimas, skanesniu valgiu, prašmatnesniu drabužiu, pakilesne nuotaika, o daug kur gražiai papuoštomis eglutėmis sutinkamas. Kiekvienas metų laikas turi savo svarbiųjų, didžiųjų švenčių. Didžiausia žiemos šventė — Kalėdos. Senas ir jaunas laukia Kalėdų kaip kokio nepaprasto svečio: kiekvienas apsitvarko savo pašaliuose bei troboje. Ir nors langai nuo šalčio užbaubėję, nors nėra lauke gražumo, tačiau atsiranda jaukios šeimyniškos šilimos trobų viduje: tiek toji šventė turi savyje paslaptingo didingumo ir rimtumo. O senas mūsų kaimo prietaras taria net gyvulius Kalėdų naktį mokant žmonių kalba savo tarpe šnekėtis. Tik pavojinga esą jų šnekos klausyti, nes tas, kas nugirstąs, turįs neilgai trukus mirti.

Kalėdos tai seniai žinoma šventė lietuviams ir jų kaimynams. Antai dar senovėje lietuviai turėję dievaitį Kalėdą. Tai buvęs šviesos, šilimos ir gyvybės dievaitis, pernelig dar silpnas, kad įveiktų įsismarkavusią žiemą. Jis buvęs tolimo pavasario pranašas. Senovės pagonys kėlę jam iškilmes, giedodami giesmes ir aukodami aukas. Kalėdos būdavusios švenčiamos apie Naujuosius Metus, o priėmus lietuviams krikščionystę, jos sutapusios su Kristaus gimimo švente.

Žinodami, kad ši šventė iš senų senovės lietuvių buvo švenčiama, ir prisiminę, kad dabar ji skelbia tikintiesiems Kristų gimus, suprasime, kokią turi prasmę Kalėdos žmonėms, ištroškusiems teisybės, meilės, gražaus sugyvenimo ir lygybės, visų tų idealų, kuriuos skelbė Kalėdų naktį nužengęs į žiaurųjį pasaulį Dievas — Žmogus. Tie idealai gražūs, kaip pavasario saulė, o gyvenimas, ir tūkstančiams metų praėjus, vis menkas ir tamsus, vis toks žiaurus ir pilnas savimeilės, kad, rodos, tik šventinė nuotaika, tik bendrai laužomas kalėdaitis duoda progos labiau suartėti ir dar kartą prisiminti tai, kas gražu ir gera. Taigi Kalėdos didinga ir įdomi šventė. Bet toji šventė daugeliui vargšų ir nelaimingųjų gal bus tikras liūdesio šaltinis. Pasauliui skurdan patekus, pilna tokių, kurie, šaltųjų švenčių sulaukę, neturi nei maisto, nei šilto kampo ir yra priversti svetimomis pakampėmis spinkčioti bei išmaldomis gyventi. Yra ir tokių, kurie, dėl tokių ar kitokių prasikaltimų kalėjimų mūruose, ilgiems metams pasmerkti skursti, taip pat nepajus šeimyniškos šilimos, gyvens praeitimi ir ateitimi, o kentės dėl dabarties. Per Kalėdas laimingieji turėtų atsiminti ir nelaiminguosius ir jiems šį tą gera padaryti. Labai tiktų šios šventės nuotaikai, jei prisiminę nelaiminguosius, juos šiaip ar taip pamylėtume. Meilė—yra be galo brangi tiems, kurie skriaudžiami ir vargo slėgiami. Kalėdos mums brangios ir dėl to, kad visas mokslus einąs jaunimas šių švenčių proga grįžta į kaimą atostogų pas artimuosius bei pažįstamus, ir prasideda ilgesnis ar trumpesnis mūsų esamųjų ar dar būsimųjų veikėjų inteligentų bendravimas su kaimo žmonėmis. Tas bendravimas gali visaip reikštis, bet vieno dalyko jam turi ligi soties būti. Tai meilės ir dar kartą meilės visa kam, kas lietuviška, sava ir artima. Kai mylėsime savo artimuosius, būsime ir patys jų mylimi, o kai būsime mylimi, visuomet būsime ir laukiami. Būrių būriais iš visų kampų suvažiavę Kalėdų proga mūsų visi studentai ir moksleiviai pas savuosius—tai lyg paukščiai, nuskridę į dausas. Pabus ir grįš. Bet jei grįžę miestan ilgai nebus pamiršti, jei bus visų laukiami ir toliau, šios Kalėdos nebus pralaimėtos.

Tokios ir panašios mintys ateina į galvą metinės šventės išvakarėse.

V. M.

Ministerio J. Urbšio pareiškimas

Lietuva gins savo sienų neliečiamybę

Anglų telegramų agentūra „Reuter“ paskelbė savo Kauno korespondento autorizuotą pasikalbėjimą su Lietuvos užsienių reikalų ministeriu J. Urbšiu. Paskelbtame pasikalbėjime taip pasakyta:

„Lietuva atremia bet kokią galimybę diskutuoti Klaipėdos reikalų reguliavimą nelegaliu būdu. Kada prireiks, *Lietuva griebs s visų reikalingų priemonių savo visos ter torijos neliečiamybę ginti.*

Toliau ministeris išsireiškė ta prasme, kad turint galvoje, jog esama kai kurių skirtingų nuomonių dėl Klaipėdos statuto aiškinimo, tai būtų labai pageidautina, kad visi Klaipėdos konvencijos bei statuto signatarai, k. a.: Lietuva, Anglija, Prancūzija, Italija ir Japonija, kartu su suinteresuota tuo klausimu Vokietija susirinktų ir surastų tokią definiciją, kuri būtų priimtina abiem šalim (Vokietijai ir Lietuvai).

Kaip bebūtų, — pridūrė ministeris, — Lietuva yra už pilną Klaipėdos statuto įvykdymą visoje jo apimtyje.

*

Ta proga vienas vokiečių laikraštis rašo, kad tame pasikalbėjime min. Urbšys pabrėžęs, jog Lietuva esanti pilnai pasiryžusi Vokietijos reikalavimą duotą Klaipėdos kraštui autonomiją pildyti, kaip tas numatyta statute. Iš kitos pusės Lietuva priešinsis prieš didžiosios valstybės pastangas, pavergti Lietuvą ūkiškai arba politiškai.

Šitas principas yra Lietuvos užsienių politikos šūkiu. Paskutinių metų įvykiai sustiprino įspūdį, kad yra reikalinga laikytis tos politikos. Bet vis tik naujas Lietuvos pasiuntinys Berlyne Škirpa kalbės Berlyne dėl Klaipėdos klausimo sprendimo. Jis, užsienių reikalų ministeris, dabartiniu momentu negalįs pasakyti, ar pasiuntinys išsivežęs Berlynan naujus pasiūlymus. *Gandai apie greitą Klaipėdos krašto atsiskyrimą nesą teisingi. Jie visai nepagrįsti.* Vokietija niekad iš Lietuvos nereikalavo nieko kito, kaip pilno Klaipėdos statuto pripažinimo. Dabar nėra jokio pagrindo manyti, kad Vokietija reikalautų Klaipėdos krašto atskyrimo. Taip pat gandai apie muitų uniją tarp abiejų šalių yra nepagrįsti. Išskyrus Klaipėdos klausimą, lietuvių—vokiečių santykiai yra pilnai patenkinami. Suprantama, gali būti tam tikri skirtumai dėl Klaipėdos statuto atskirų paragrafų aiškinimo, bet Lietuvos užsienių politikos principas, kaip pirmiau, taip ir dabar yra palaikyti gerus kaimyniškus santykius su Vokietija.

Lietuvos—Lenkijos prekybos sutartis

Kauno dienraštis „Lietuvos Aidas“ rašo: „Derybų su lenkais delegacijos vakar (gruodžio 19 d.) posėdžiavo prieš pietus ir vakare. Derybos eina į galą. Mūsų įteiktasis sąrašas prekių, kurias projektuojama eksportuoti į Lenkiją, jau beveik visas priimtas. Dėl lenkų pateikto prekių sąrašo dar galutinai nesusitarta, laikomasi su tam tikrais rezervais dėl vienos kitos pozicijos, tačiau manoma, kad dėl jo bus galutinai susitarta šiandien ar rytoj. Sutarties ir kiti tekstai jau paruošti. Juos peržiūri juristų komisija. Iš viso abi delegacijos visais svarbiausiais klausimais jau yra susitarusios, tik belieka kai kuriuos likusius negausius klausimus baigti svarstyti. Tai būsią padaryta šiandien ir rytoj. Manoma, kad sutartis galės būti parafuota dar šią savaitę“.

— Šiemet Lietuvos miestuose pastatyta 5.500 naujų trobesių už 53 milijonus litų. Statybą pusėtinai trukdė plytų trūkumas.

— Jau atidarytas judėjimas naujai pastatytu 220 kilometrų Žemaičių plentu tarp Kauno ir Klaipėdos. Neužilgo bus ir oficialus plento atidarymas.

— Lenkai pirksią Lietuvoje už 600 000 litų bituko plytelių gatvėms grįsti. Bituko plytelės yra Lietuvos išradimas; jomis išgrįstos gatvės labai gražiai atrodo ir yra patvarios.

Baisios ir šiurpulingos katastrofos.

Paskutinėmis dienomis keliose vietose įvyko šiurpulingų katastrofų, kurių svarbesniąsias suminėsime:

— Brazilijoje, netoli sostinės Rio de Žaneiro susidūrė du traukiniai. Keliosdešimt vagonų buvo visiškai sutriuškinta. Vietoje žuvo 60 žmonių ir keli šimtai buvo lengviau ir sunkiau sužeisti.

— Vienoje Kanados anglių kasykloje nutrūko kabelis, prie kurio buvo prikabinti vagonėliai, kuriuose važiavo keli šimtai darbininkų. Kurie spėjo iššokti, tie tik susižeidė, kurie nespėjo, sudužus vagonėliams, žuvo vietoje. Iš viso žuvo apie 20 angliakasių.

— Prieš kelias dienas netoli Lisabonos (Portugalijoje) Tako upėje susidūrė keltuvas su garlaiviu. Susidūrimo metu nuskendo kelios dešimts žmonių, kurie keltuvu važiavo į kitą upės krantą.

— Švedijoje sudegė didelis laivas „Štokholm“, kurio pastatymas kaštavo apie 2 milijonu švedų kronų. Kadangi gaisras kilo uoste, tai nelaimės metu nieks žmonių nenukentėjo.

Vokiečių įsigalėjimas Slovakijoje

Užsienio spauda plačiai rašo apie didelį vokiečių įsigalėjimą autonominėje Slovakijoje. Kaip žinia, apkarpius Čekoslovakiją, joje dar liko keli šimtai tūkstančių vokiečių.

Dabar vokietijos vyriausybė nutarė išreikalauti Čekoslovakijos vokiečiams plačias teises. Tuo tikslu pirmiausiai susitarė su Slovakijos vyriausybe, kuri leido Slovakijoje gyvenantiems vokiečiams patiems tvarkyti savo pradžios ir vidurines mokyklas.

Pranešama, kad visose Slovakijos vokiečių mokyklose visi dalykai bus dėstomi pagal hitlerininkų partijos programą.

×

Ta proga tenka pažymėti, kad paskutiniu metu Slovakija visame kame pamėgdžioja hitlerininkus, kurių įtaka juntama visose gyvenimo srityse. Netgi daugelyje miestų didžiosios gatvės yra pavadintos Hitlerio vardais. Šitokiu hitlerininkų įsigalėjimu Slovakijoje yra susirūpinusios jos kaimynės.

Dideli šalčiai visoje Europoje.

Praėjusią savaitę ne tik mūsų krašte, bet ir visoje Europoje prasidėjo nepaprastai dideli šalčiai. Net Pietų valstybėse, kaip, pavyzdžiui Prancūzijoje ir Italijoje per kelias dienas viešpatavo neatmenami šalčiai. Paryžiuje buvo 15 laipsnių šalčio, prie kurio paryžiečiai nepripratę. Dėl to per kelias dienas Paryžiuje buvo visiškai apmiręs gyvenimas, nes daugelis žmonių bijojo išeiti į gatvę. Daugiausia vargo turėjo policija, nežinodama, kas daryti su elgetomis ir bedarbiais, kurių tūkstantinės minios ieškojo prieglaudos požeminio geležinkelio stotyse.

Vėl Italijoje, kur sniegas yra didelė retenybė, tiek prisnigo, kad galima važinėti rogėmis.

Aišku, kad dar didesni šalčiai juntami Rusijoje. Pranešama, kad Juodojoje jūroje siaučia didelės audros, dėl kurių laikinai sustabdytas laivų susisiekimas. Taip pat sulaikytas mažesnių laivų susisiekimas Vokiečių jūroje, nes daugelyje vietų jūra užšalo.

„AIDO“ prenumeratoriams užsienyje

Baigiantis metams, primename gerbiamiesiems „AIDO“ prenumeratoriams užsienyje, kad paskubėtų atsilyginti už laikraštį.

Prenumeravimo sąlygos įdėtos paskutiniame laikraščio puslapyje. Be to, „AIDO“ prenumeratoriams Lietuvoje primename, kad, padažninus laikraštį, metams kartu su priedais jis kaštuoja 20 litų.

Lenkijos Vengrijos bendra siena—aktualus klausimas

Viešint Budapešte Italijos užsienių reikalų ministeriui Čiano, Europos spaudoje vėl gyvai svarstomas bendros Lenkijos—Vengrijos sienos klausimas. Ypač daug tam skiria vietos Budapešto ir Rymo dienraščiai, pabrėždami, kad geriausia išeitis ir Karpatų Ukrainos gyventojams ir geriausias būdas Europos taikai sustiprinti — būtų bendra Lenkijos — Vengrijos siena.

Ta proga anglų dienraščiai pažymi, kad iki šiol Europos didžvalstybės tik todėl negarantavo naujos Čekoslovakijos sienu, kad galutinai dar neišspręstas Karpatų Ukrainos klausimas.

Rymo-Berlyno ašis sukasi

Spaudoje jau buvo minėta, kad italai nori pareikalauti iš Prancūzijos kai kurių žemių. Tiesa, kol kas oficiališkai Italijos vyriausybė savo nuomonės dar nepasakė, bet italų spaudos griežtas tonas ir ruošiamos miestuose demonstracijos gerokai sunervino prancūzus, kurie savo ruožtu nepaliko italams skolingi, o Prancūzijos užsienių reikalų ministeris Bone aiškiai pasakė, kad Italijai Prancūzija neduos nė pėdos žemės ir toks reikalavimas gali baigtis karu.

Po to įtempta padėtis lyg ir atslūgo, nes abidvi pusės susilaikė nuo griežtos akcijos. Tačiau šiomis dienomis Paryžiaus spauda vėl šį klausimą iškėlė, pranešdama sensacingų žinių. Rašoma, kad laikinai Vokietijos diplomatija „ilsėsis“, o „dirbs“ Italijos diplomatija. Paryžiaus spauda toliau rašo, kad Italijos diplomatijos artimiausias uždavinys — oficiališkai pareikalauti iš Prancūzijos žemių. Vokietija oficiališkai nesikiš, bet tikrumoje italų reikalavimus rems.

Steigiama Baltijos orinio susisiekimo linija

Per Baltijos kraštus (Lietuvą, Latviją, Estiją) dabar skraido vokiečių ir lenkų oro linijų keleiviniai lėktuvai. Vokiečių Lufthanzos linija siekia nuo Berlyno (per Lietuvą, Latviją ir Estiją) iki Helsinkio Suomijoje. Lenkų „Lot“ bendrovė lėktuvai iš Varšuvos į Helsinkį ir atgal taip pat skraido per Baltijos kraštus, sustodami Kaune, Rygoje ir Taline.

Išaiškinta, kad daug keleivių orinis susisiekimas turi tarp Kauno—Rygos—Talino. Todėl kilo sumanymas įsteigti naują orinio susisiekimo liniją tiktai Baltijos kraštams. Šios linijos steigimu rūpinasi Lietuvos, Latvijos ir Estijos aeroklubai. Dabar Taline vyksta šių aeroklubų konferencija, kur svarbiausias klausimas yra Baltijos oro linijos steigimas. Projektas jau paruoštas ir dabar Taline aptariamas. Numatoma, kad Baltijos oro linija gana gerai apsimokėtų, be to, turėtų šiems kraštams ir propagandinės reikšmės.

Vokiečių ir lenkų orinio susisiekimo linijos, tur būt, ir toliau paliktų, nes jos siekia Helsinkį, kuris turi oro linijas su Sov. Rusija ir Švedija. Įsteigus dar Baltijos liniją, per Lietuvą, Latviją ir Estiją skraidytų daug keleivinių lėktuvų.

SVEIKI, SULAUKĘ ŠVENTŲ KALĖDŲ!

Visuomenės atgimimas Kristuje

Žmogus nepatenkintas žeme. Čia tiek vargo ir dejavimo! Verkia vaikai, skundžiasi jaunimas, prakaituoja darbe suaugusieji, dejuoja žilagalviai seneliai. Neteisybė būtų sakyti, kad gyvenimas tai vienas vargas, bet vis dėlto jo nestinga. Kaip šešėlis neatstoja nuo žmogaus. Kai jis yra šviesoje, tai ir vargas sukasi aplink žmogų.

Daug negero yra ir žmonių elgesyje. Žmogaus savimeilė traukia jį ieškoti savo naudos skriaudžiant kitus. Sugyvenant, tarnybą einant, darbą dirbant ir t. t. iškyla nemeilės, šiurkštumo, skriaudos išnaudojimo, žiaurumo ir, lyg dulkių debesys paskui ratus, sukasi aplink žmogaus veiksmus. Tai atjaučiame, tai mums nesmagu, tuo skundžiamės, tai labai apsunkina mūsų sugyvenimą tarpusavyje. Negerai.

Europos valstybės vos prieš ?0 metų pabaigė ilgą ir sunkų karą, o jau vėl ginkluojasi, tautos šiaušiasi viena prieš kitą, visuose kraštuose būriai bedarbių, visuomenės dalys nepatenkintos savo padėtimi ir skelbia reformų reikalą, kurios išlygintų esamas nelygybes. Kai kur tai mėginama pravesti perversmu, kruvinai. Tautos mėgina visokių kelių: vienos pertvarko gyvenimą iš pagrindų, kitos išlygina tik atsiradusias spragas, o apskritai ieško naujų šūkių, kurie pagautų minias, sužavėtų jas ir jų įnirtimą nukreiptų į kūrybišką darbą.

Žmogus, pats dažnokai padarydamas kitiems neteisybių, pyksta ant skriaudėjų, savanaudžių, smerkia nedorovę ir elgesio žemumą, ilgisi ir svajoja apie teisingumą ir meilę, nes sunku gyventi tarp neteisybių ir papročių susmukimo iki egoizmo purvo.

Rasok, dangau, iš aukštybių „teisingąjį" norisi šauktis su senovės pranašais. Kad gi atsirastų žemėje žmogus, teisingas, geras žmogus!...

Bet tokio žmogaus nėra, žemė netinka jam išugdyti. O vis dėlto toksai žmogus yra buvęs, tai Jėzus Kristus. Jis perėjo per žemę, gera darydamas; jis klausė netgi savo priešų. „Kas jūsų parodys manyje nuodemę?" Ir neatsirado tokių. Tai reikšminga. Kalėdų šventės primena mums tąjį teisingąjį ir kviečia susipažin i su jo nepaprasta asmenybe.

Kuriais keliais ėjo gerasis Nazareto Mokytojas ir kurių savybių norėtume rasti šios dienos teisingame žmoguje, kurs tiktų visuomenei gydyti? Arba kam gydyti, geriau pasakykime, kuris tiktų sudaryti teisingai, tarpusavy sugyvenančiai, laimingai visuomenei.

Kristus atsižada gyvenimo patogumų ir žemės turtų. Jis turtų blogybe nelaiko, leidžia jais naudotis ir pats po truputį vartoja, bet jis žemės gėrybėms nevergauja, jis beturtis dvasioje. Gimsta ir gyvena kukliose, paprastose sąlygose, o gundytojui, kuris jam siūlo visas pasaulio gėrybes, liepia eiti šalin, nes, jas imant, reikėtų nusilenkti nelabajam, jis gi nori Viešpačiui Dievui tarnauti, vadinasi, pačiam aukščiausiam gerumui.

Ar šitokia nuotaika nereikalinga šių dienų žmogui, visuomenės nariui, kuris nori visų, ne vien savo gerovės, nori teisingo sugyvenimo su kitais? Smagumų ir turtų dūkas yra pagavęs šių dienų žmogų. Vienas per kitą veržiasi žmonės prie saldžiosios gyvenimo taurės ir visokių turtų, lipdami kits kitam ant kojų, stumdamiesi alkūnėmis, pakišdami kojas, iškasdami duobes. To padūkimo nemoka sulaikyti kalėjimai, teismai, spauda ir net kruvinoji bolševikų „čistka". Jį sulaiko tik gilus tikėjimas ir nuoširdi Kristaus meilė.

Kristus eina į pagelbą vargšams. „Gaila man minios"... ir daugina duoną, gydo ligonis, skelbia gerąją paguodos naujieną - evangeliją. Būrių būriai eina paskui Jį, o, Jis pamažu, nejučiomis keičia jų pažiūras, kelia juose dieviško gyvenimo ilgesį.

Veikli artimo meilė ir šiandie visų pageidaujama viešnia. Kad taip vieną dieną imtų visi rodyti susirūpinimą kitais ir, savo patogumų nežiūrėdami, numazgotų mažesniam už save kojas, ot taip sau, nelaukdami jokio atlygio. Kokia atmaina staiga pasidarytų mūsų santykiuose! „Ką padarysite vienam mažųjų savo brolių, man padarysite".

Kristus susirūpinęs Dievo karalyste ir jo teisybe. „Mano valgis Dievo valios darymas". Gyvenimas privalo turėti kitą prasmę, negu kūno smaguriavimai, jis švarus, dangaus erdvių reikia dvasiai, nes jos grynos, gaivinančios. Žmogus ne vien duona gyvena, bet ir dieviškąja tiesa.

Ar ne vien per didelis susirūpinimas žeme padarė žmogų savimylą, žiaurų ir nejautrų kitiems? Ar grįžimas į Dievo karalystę ir Jo teisybę nepadarytų jo visuomeniškesnio? Dangaus žiburių gesinimas atima ne tik širdims paguodą, bet ir norą kitiems pasišvęsti. Tarnyba artimui per daug aukų reikalauja, ir žemė neturi joms deginti gana ugnies.

Betliejaus Vaikelis — Išganytojas, gyvenimo Kelias ir Tiesa. Jis reikalauja, kad mes Jį tikėtume ir Jame atgimtume.

K. Verstenis.

Piemenėliai, paskubėkit...

GIMĖ MESIJA

Giedok, pasauli, džiaugsmo giesmę,
Kad gimė Kristus Kūdikėlis.
Ir tu, žmogau, dažnai vargingas,
Naujai iš didžio purvo kėlęs.

Atgimk kartu su šiuo Mesija,
Atgimk iš nuodėmių baisybės,
Tik dėl tavęs Jisai atėjo
Naujoms malonėmis sužibęs.

Gyvenk su Kristumi kas dieną,
Žygiuok keliais, kuriuos nurodė,
Ir kelki didį Jojo vardą,
Nešiok širdyje meilės žodį.

Žinok, kuo pats esi užgimęs,
Žinoki, kur reikės vėl eiti,
Mylėk laimingą savo brolį,
Atmink ir vargstantį našlaitį.

Kuolaitis.

DRAS MARTYNAS YČAS.

ATSIMINIMAI

Nepriklausomybės keliais

33)

Kun. J. Žilius dabar buvo labai susirūpinęs dėl savo pozicijos, kaipo kunigo. Tiek metų jis nebekunigavęs ir praktiškai pareigų nėjęs, jis prisibaimino, kad vietos dvasiškija galinti jo nebepriimti atgal į savo tarpą. Taigi jis sumanė išgauti iš vyskupų laišką prie kardinolo Gibbonso. Kadangi mūsų santykiai su Žemaičių vyskupu Pr. Karevičium buvo visuomet nuoširdūs, ir vyskupas niekad neatsisakydavo Lietuvai naudingų darbų paremti, tai nesunku buvo gauti tokį laišką. Tame laiške buvo prašoma paremti kun. J. Žiliaus misiją ir sušelpti per jį nukentėjusią Lietuvą. Išgavę laišką iš vyskupo Pr. Karevičiaus, nuvykome pas Seinų vyskupą Karosą, tuo metu gyvenusį irgi Petrapily, kuris taip pat malonėjo savo parašą po tuo laišku padėti. Šis laiškas suvaidino didelį vaidmenį kun. J. Žiliui į Ameiką nukeliavus.

Liepos 27 d, mes nebeatidėliodami išsiskubinome į Ameriką. Bet kad vokiečių povandeninės valtys nuolatos skandino tuo metu Atlanto okeane ir Šiaurės jūroje laivus, tai mes dėl saugumo nutarėme su J Žilium leistis į Ameriką kitais kraštais: per Sibirą, Kinus, Japoniją Ramiuoju vandenynu. i kelionė mus viliojo ne tik savo saugumu, bet ir savo nepaprastumu bei įdomumu. Ir štai vyskupo Pr. Karevičiaus, kan. K. Šaulio, kan. Paltaroko ir didelio lietuvių būrio lydimi, sėdome Nikalojaus stotyje į Sibiro ekspresą.

Ilga kelionė! Vien tik geležinkeliu, neišlipus iš vagono, 10 dienų važiuoti, kol Vladivostoką pasieksim. O ten vėl 19 dienų Ramiuoju vandenynu iki San Francisco. Kaip bebūtum važinėti pripratęs, vis tik nežinomas jausmas, jausmas nerimo ir abejonių sukyla krūtinėje. Kažin, ar beteks sugrįžti, vėl pasimatyti su šiuo būriu gerų žmonių, gerai linkinčių ir trokštančių, kad mūsų kelionė pasisektų. Lenda neramios mintys į galvą. Stengies jomis nusikratyti, bet vis kažkoks kirminas graužia...

Ir taip — mes jau savo vagone. Paskutinis skepetaitės mostas, ir mes greitai pranykstame iš palydovų akių.

Kam yra tekę važinėti greitaisiais Sibiro traukiniais, tas be abejonės su manim sutiks, kad jie vieni geriausių traukinių pasauly. Vagonai aukšti, daug erdvės, daug oro. Drauge važiuoja vagono restoranas, kuriame koncentruojasi visas keliautojų gyvenimas. Čia prie jo vagonas salionas, kur yra skaitykla, kortų staliukai, fortepijonas. Kortų mėgėjai čia sėdi ištisas dienas. Čia susitinka, susipažįsta keleiviai tarp savęs, čia parodo savo talentus ir gerą širdį dainininkai bei dainininkės ir šiaipjau artistai, kurie visuomet randa atdarą fortepijoną ir atviras kelionės draugų širdis. Kiekvieną su dideliu entuziazmu pasitinka ir su dėkingumu išlydi.

Mūsų bilietai buvo išpirkti per Vladivostoką į Tcurugą. Bet Charbiną privažiavę, sutariame su kun. Žilium pasinaudoti proga ir apžiūrėti Kinijos sostinę.

— Negi kitą kartą teks atvykti čionai! Taigi, verta pasinaudoti.

Kadangi iki mūsų laivui išplaukiant laiko buvo gana daug, tai mes pasukome Pekino link.

Charbinas - rusų galybės ženklas, Tolimųjų Rytų forpostas... Mukdenas — Mandžūrijos sostinė su japonų įsivyravusiu elementu, jų statytais puikiais viešbučiais, stotim ir daugybe pristatytų japonų stiliaus namų. Nė ženklo rusų viešpatavimo, nė pėdsako garsios generolo Kuropatkino armijos bėgimo... Japonas tvirtai čia sėdi, ir niekas jo iš čionai nebeišvarys.

Štai garsioji Kinų siena, kuri ne tiek f ktiškai, kiek simboliškai skyrė juos nuo viso pasaulio ir sulaikė visą tautą nuo bendravimosi su kitomis tautomis per tūkstančius metų.

Šit jau mes ir Pekine, šiame seniausiame, pasakiškame mieste. Jis jau buvo tada, kai egiptiečiai piramides statėsi, dar toli anksčiau prieš mūsų krikščioniškąją erą. Visas miestas išraižytas kanalais, aukštomis sienomis apsuptos pilys, kur jų valdovai nuo užpuolikų slėpdavosi. Čia vienas greta antro stovi dviejų civilizacijų, dviejų kultūrų miestai, — Azijos ir Europos. Europos miestas moderniškai įtaisytas, puikių namų pristatyta, volais nuo kitos dalies apsuptas, kad apsisaugotų svetimų kraštų ambasados ir pasiuntinybės nuo užpuolimų. O čia vėl kiniečių miestas su savotiška architektūra, savo pilimis, šventyklomis, vienuolynais... Vaikštinėjame, važinėjamės rikšomis, apžiūrinėjame tą amžiną miestą, lankome jo įžymiausias šventyklas, prisižiūrime jų dievų statuloms, klausomės ir stebimės jų pamaldomis. Daugiausia teko lankyti Buddhos šventovių.

Viską suėmus, tenka pastebėti visų tikybų panašumą, Taip pat ir altoriai: tie patys smilkymai, žvakutės prieš altorius, beveik panašūs kunigų gestai, klūpčiojimai... Ir panašūs jų drabužiai — tiktai balti, šilkiniai... Panašiai užperkamos pamaldos už gyvuosius ir mirusius. Tiktai kiti dievai, kiti šventieji. Stovi milžiniškos statulos per kelis aukštus, kurios vaizduoja Buddhą. Žiūri žmogus — ir stebiesi, kaip religinės idėjos apėmė visą žmoniją. Tiktai formos kitokios, bet ir tos daug savyje panašumo turi, nors sąlygos, kuriose žmonės gyvena, visai nepanašios. Rytai mūsų vaizduotėje užburti. Jų dievai mums visai nežinomi, jų drakonai, slibinai, kuriuos jie garbina, nesuprantami. Jų idėjos mums svetimos. Bet arčiau prisižiūrėjus, jos ima aiškėti.

— Argi mūsų senovės tikyboje ne tas pats buvo? — klausia kun. Žilius, kuris mūsų mitologiją ir mūsų tėvų tikybą buvo išstudijavęs. — Štai Eglė, žalčių karalienė, žalčių karalius su didele karūna ant galvos, kurios žmogus siekia ir nuimti negali ir kuri, patekusi žmogui, padėtų jam visą pasaulį suprasti, visas paslaptis sužinoti, taptų už patį žalčių karalių išmintingesniu. Argi tai nepanašu į mūsų senovės tikybos turinį? — aiškina mano kelionės draugas kun. Jonas Žilius.

Lankome vienuolyną. Pasitinka mus vienuoliai, ilgomis sutanomis apsivilkę. Vedžioja, rodo, gestais aiškina, kažką kalba mums nesuprantama kalba. Mūsų vertėjas irgi menkai verčia į anglų kalbą, daugiau aiškina mosikuodamas rankomis. Bet mes ir be vertėjo jaučiam tų vietų nepaprastumą ir jų šventumą. Kiek čia per amžių amžius žmonių lankytasi! O kiekvienas lankytojas čia palieka savo sielos dalelę. Ir pačios sienos, akmenys po ojomis, šventųjų statulėlės virsta gyvomis, iš kurių žėri nepaprasta jėga. Mistiška, stebuklinga jėga... Žmogus, ilgėliau pavaikščiojęs, užsikreti b ndra nuotaika, įgauni kažkokio keisto, nepaprasto ūpo...

Šit stovi prie didelio apskrito metalinio indo kunigas ir pardavinėja žvakutes. Geltonos, vaškinės,

(Pabaiga penktame puslapyje).

LIETUVOS VALSTYBĖS GYVENIMO VAIZDAI

Naujoviško Kauno vaizdai. Iš kairės: 1. Teisingumo Ministerijos rūmai, kur lapkričio 14 d. buvo renkamas Valstybės Prezidentas. 2. Nepriklausomybės paminklas Karo Muziejaus sodelyje. Viršuje—Žemės Banko rūmai, apačioje—Žemės Ūkio rūmai.

Valstybės Prezidento Antano Smetonos gruodžio 12 dieną Seimo rūmuose priesaikos iškilmių vaizdai. Viršuje, dešinėje — Valstybės Prezidentas Antanas Smetona skaito priesaikos tekstą. Greta stovi Kauno metropolitas arkivyskupas Juozapas Skvireckas. Kairėje — Valstybės Prezidentą išrinkusieji tautos atstovai. Apačioje — Seimo pirmininkas inž. K. Šakenis ir Ministerių Tarybos nariai.

Valstybės Prezidentas Antanas Smetona po priesaikos. Karo Muziejaus sodelyje per vėliavos nuleidimo iškilmes pagerbia Lietuvos Nežinomojo Kareivio kapą.

Šalia Prezidento kairėje ministeris pirmininkas Vladas Mironas, toliau vyriausias kariuomenės vadas gen. St. Raštikis, Prezidento dešinėje Seimo pirmininkas K. Šakenis, gen. Nagevičius, generalinio štabo viršininkas gen. Černius ir gen. Adamkavičius.

Klaipėda, prisijungusi prie Lietuvos, visose gyvenimo srityse padarė didelę pažangą. Tarp kitko daug statoma naujoviškų gražių namų ne tik Klaipėdoje, bet ir provincijoje, kuri puošiasi gražiais pastatais. Kairėje—Pagėgiuose Kristijono Duonelaičio vardo lietuvių gimnazija. Dešinėje – „Lietūkio" prekybos namai.

Klaipėdos krašto provincijos vaizdai. Viršuje, kairėje, klaipėdietės Gudų apylinkėje kasa bulves. Deši ėje senas pelkininkas iš Rugulių kaimo prie savo darbo įrankių. Apačioje, kairėje, Lauksargių bažnyčia, Pagėgių apskr. Dešinėje—Rusnės pašto rūmai.

Lietuvos 20 m. sukaktuvėms paminėti IV rudens dailės parodos atidarymas Vytauto D. Kultūros Muziejuje. Parodą atidarė Prezidentas Antanas Smetona, greta ministeris pirmininkas Vladas Mironas ir švietimo ministeris Tonkūnas. Atidarymo dalyviai (iš kairės į dešinę): Dailininkų S-gos pirm. Ad. Smetona, Visuomeninio Darbo Vadybos gen. sekr. Vincas Vileišis, dailininkai: Kazokas ir Žmuidzinavičius, gen. Bulota, viceministeriai K. Masiliūnas, B. Giedraitis ir dir. Seblys.

Iš lietuvių gyvenimo kitur

Latvijoje

— Paskutiniu laiku Latvijos Lietuvių Sąjungos klūbas rodo daugiau organizuoto veiklumo. Gruodžio 11 d. buvo gražus klūbo narių vakaras. Rygos universiteto lietuvių kalbos lektorius A. Raulinaitis skaitė paskaitą apie dabartinį Lietuvos tautiškąjį jaunimą, senovės lietuvių didvyrius ir užsienio lietuvius. Užbaigė paliesdamas šių dienų politinius įvykius.

— Praėjusį mėnesį Latvijos Lietuvių Moterų Komitetas minėjo savo 10 metų veikimo sukaktuves. Komiteto svarbiausias darbas buvo — labdarybė mažųjų labui. Jo rūpesčiu vasaros metu steigiamos buvo mažų vaikų kolonijos, kur buvo laikomi ir auklėjami maži lietuvių vaikai.

— Jau suėjo 15 metų, kai veikia suorganizuoti Latvijoje lietuvių skautai. Šias sukaktuves Latvijos lietuvių skautai iškilmingai paminėjo. Susilaukė sveikinimų ir iš tolimesnių kraštų. Vilniaus lietuvių skautų vardu juos pasveikino mokytojas Pranas Žižmaras.

— Į Rygą dažnai atsilanko iš Lietuvos įvairios ekskursijos. Šiomis dienomis Rygoje viešėjo iš Kauno atvykę vienos Kauno gimnazijos ir Šiaulių mokytojų seminarijos moksleiviai.

— Žymi menininkė, Rygos lietuvė gyventoja Kairiūkštytė — Elias buvo išvykusi į Krokuvą, kur rinko istorinę medžiagą savo ruošiamai knygai „Lietuvių tautiniai rūbai".

— Kalėdų švenčių proga Latvijos lietuvių mokyklos ir organizacijos rengia vakarėlius ir eglutes. Taip pat daug kur ruošiasi organizuotu būdu pasitikti Naujuosius Metus.

Jungtinėse Šiaurės Amerikos Valstybėse

— Jungtinėse Amerikos Valstybėse neseniai suorganizuota Tautinė Taryba rodo nemaža veiklumo. Be organizavimo ir telkimo tautiškai nusistačiusių jėgų, taryba dabar apima svarbiausias viešojo gyvenimo šakas: spaudą, tautinę propagandą, meną, sportą, skautizmą ir kt. Taryba globoja visą eilę organizacijų, nurodydama joms planus ir veikimo būdus. Neseniai jos suruoštoje konferencijoje dalyvavo daugiau kaip 100 žymiausių Amerikos lietuvių veikėjų.

— Jau 40 metų, kai veikia Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Jis draudžia savo narius mirties ir senatvės atvejais, padeda jiems taupyti pinigus, gydo ir paremia kiekviename viešame reikale. Tai turtingiausia Amerikos lietuvių organizacija. Ji turi kelius šimtus kuopų ir rodanti daug veiklumo lietuvių tautiniame ir kultūriniame gyvenime.

Pietų Amerikoje

— Dabar Pietų Amerikoje viesi Užsienių Lietuviams Remti Draugijos pirmininkas adv. R. Skipitis. Jis lanko visas lietuvių kolonijas ir domisi vietos lietuvių švietimo ir kultūros veikla. Lietuvių organizuotoji visuomenė jį visur maloniai pasitinka ir gražiai palydi.

— Seniausias Brazilijos lietuvių laikraštis „Lietuvis" 1939 m. sausio mėnesį minės savo 5 metų gyvavimo sukaktuves. Anksčiau šis laikraštis vadinosi „Lietuvis Brazilijoje". Dabar „Lietuvis" yra vienas didžiausių ir daugiausiai Pietų Amerikoje skaitomų lietuviškų laikraščių. Jis varo aiškią tautinę liniją ir gyvai palaiko lietuvių kultūrinį veikimą.

— Dabar Argentinoje yra apie 40 tūkstančių lietuvių. Vien Argentinos sostinėje Buenos Airese yra lietuvių apie 25 tūkstančiai. Šiaip jie yra išsisklaidę kituose miestuose ir provincijoje.

— Sao Paulio mieste gyveną lietuviai pasižymi taupumu ir apsukrumu. Daugelis jų yra atidarę krautuves, pristeigę pramonės įmonių ir visai gerai verčiasi. Vietos lietuviai savuosius palaiko pavyzdingai.

— Pietų Amerikos lietuviai laukia iš Lietuvos atvažiuojančio generolo Nagiaus Nagevičiaus, kuris jau yra kelionėje. Išvažiuodamas Pietų Amerikon, gen. Nagius Nagevičius yra pareiškęs, kad jam rūpi Pietų Amerikos lietuvių kolonizacijos klausimas. Pereitais metais jis Pietų Amerikoje jau yra buvęs. Jis pastebėjo, kad tenykščiai lietuviai daugiausia yra susispietę miestuose, kur daugelio gyvenimo sąlygos yra vargingos. Generolo nuomone, būtų geriausia, kad tenykščiai lietuviai būtų suburti į atskiras kolonijas, kur galėtų įsigyti žemės ir gyventų daug tikresnėse sąlygose. Suburti į atskiras kolonijas lietuviai esą galėtų geriau susiorganizuoti ir galėtų apsisaugoti nuo nutautėjimo. Šią savo mintį jis ir manąs vykdyti. Lietuvos atsakinguose sluoksniuose šiam sumanymui jis pritarimo radęs pakankamai.

Anglijoje

— Dabar, metų pabaigoje, Anglijos lietuviai sukrutę yra daryti savo draugijų metinius susirinkimus. Pav., gruodžio 4 d. įvyko Londono lietuvių „Rūtos" draugijos narių visuotinis susirinkimas. Buvo paskaita, valdybos pranešimas ir naujų narių priėmimas. Nutarta po Naujų Metų nariams suorganizuoti lietuvių ir anglų kalbų kursus. Draugija turi dramos sekciją ir chorą. Gruodžio 11 dieną Belshille įvyko Lietuvių Šv. Juozapo Sąjungos, o gruodžio 18 d. lietuviškų parapijinių draugijų metiniai susirinkimai. Be to, Kalėdų švenčių proga tos organizacijos rengia lietuviškus vakarus ir eglutes.

— Gruodžio 4 — 11 d. buvo Londono lietuvių spaudos savaitė. Jos metu visi buvo raginami išsirašyti gerus lietuviškus laikraščius.

Tautų Sąjunga... Amerikoje

Didžiajam karui pasibaigus, Jungtinių Amerikos Valstybių prezidentas Vilsonas, norėdamas Europoje įgyvendinti amžiną taiką ir valstybių sugyvenimą, sugalvojo tarptautinę valstybių įstaigą, kurią pavadino Tautų Sąjunga ir kuri turėjo taikiu būdu spręsti visus tarp valstybių atsiradusius nesusipratimus. Tais sprendimais turėjo būti patenkinti skriaudikai ir skriaudžiamieji. Žodžiu, Vilsono giliu įsitikinimu, įniršusios, susikivirčijusios valstybės Tautų Sąjungoje bus pabariamos, paglostomos, užstojamos ir tokiu būdu gyvens taikingai, kaip vaikai pavyzdingoje šeimoje. Panašių vilčių kupinas, Vilsonas, suorganizavęs amžinos taikos įrankį, pats pasitraukė iš Europos gyvenimo, visai neprisidėdamas net ir prie Tautų Sąjungos, kurios milžiniški rūmai šiandien stovi apitušti; jumoristai jį pardavinėja ar išnuomoja įvairiems sandėliams, šokiams bei Sąjungos emeritams, kaip pensijoną.

Tuo tarpu gyvenimas dar kartą įrodė, kad stipresnis, galingesnis ir brutalesnis, ir toliau lenda į svetimas teritorijas, diktuoja silpnesniems, kaip turi valdytis ir elgtis ne tik užsienyje, bet ir pas save viduje. Susidarius tokiai padėčiai, visi ginkluojasi už paskutinius skatikus, ieško pasiskolinti, bet apie skolų atidavimą nenori nė kalbėti, nes neturi iš ko. Tokios Europos „moderniškos" idėjos pradeda veržtis ir Amerikon. Fašizmas, hitlerizmas, komunizmas ir visokio plauko totalizmai jau gerai pažįstami Meksikai, Brazilijai, Argentinai ir kitoms Pietų Amerikos valstybėms. Tų naujų idėjų iš Europos atsiųsti agentai išsijuosę dirba ne tik žodžiu, bet ir pinigais. Kur negalima žodžiais surinkti daugiau šalininkų, ten vartojami papirkimai. Koks nors karštakraujis ispanų ar portugalų kilmės generolas ar kapralas, pamatęs tūkstančius vokiškų markių ar sovietiškų rublių, o kartais Amerikos dolerių organizuoja revoliuciją, sukilimą arba daro perversmą. Tų visų papirkimų ir perversmų tikslas yra tas, kad naujas valdovas būtų aklas savo pono (to, kuris papirko) įrankis, kad pirmiausia leistų savo kraštą ekonomiškai išnaudoti, be to, būtų ir politinis ginklas panašias santvarkas įvesti ir gretimose valstybėse.

Tokiai padėčiai esant, ir Amerikos valstybėms gresia pavojus būti išstumtoms iš pasaulinės rinkos, virsti svetimų įtakų ir kenksmingų veiksnių arena. Tos jėgos gali labai neigiamai paveikti pilnai nesusikonsolidavusias ir įvairiausių priešinginybių pritvinkusias Šiaurės ir Pietų Amerikos valstybes. Norėdamos išvengti nelaimių, sustiprėti ir atsipalaiduoti nuo kenksmingų Europos veiksnių įtakos, sugalvojo įsteigti Amerikos valstybių sąjungą, kurią nori pavadinti Amerikos Tautų Sąjunga. Tai būtų visai panaši į Europos mirštančią Tautų Sąjungą.

Tuo tikslu Peru sostinėje Limoje yra sušauktas Amerikos valstybių kongresas, kuriame svarstoma būsimos amerikoniškos Tautų Sąjungos kūrimo reikalas. Žymus šio kongreso iniciatorius ir dalyvis. Kolumbijos užsienių reikalų ministeris šitaip pasakė apie Amerikos Tautų Sąjungą:

„Šiaurės ir Pietų Amerika turi vis labiau ir labiau rūpintis savo reikalais, palikdama nuošalyje Europą. Tai, kas nepavyko Europai dėl įvairių politinių priežasčių, gali pavykti Amerikai. Todėl Amerikos Tautų Sąjunga yra reali ir būtina. Amerikos valstybės privalo derinti savo politiką. Kiekviena Amerikos valstybė, keisdama savo pozicijas su kuria nors kito žemyno valstybe, privalo gauti sutikimą visų Amerikos valstybių".

Iš to aišku, kad amerikiečiai jungiasi ir nuo Europos šalinasi. Dabar kongresas baigia ruošti „taikos kodeksą", pagal kurį numatoma visi nesusipratimai tarp Amerikos valstybių spręsti taikiu būdu, organizuoti tarptautinį Amerikos tribunolą ir įkurti visų valstybių sąjungą. Šiuose darbuose vadovauja Jungtinės Šiaurės Amerikos Valstybės, kurios nori suburti visas Amerikos valstybes, kad jos sustiprėtų, gerai apsiginkluotų ir sugebėtų atsispirti ne tik pas save, viduje, svetimoms įtakoms, bet ir užkirsti kelią visokiems agresoriams, kurie (pav. Japonija) stengiasi Amerikos įtaką kituose kontinentuose sumažinti arba ją iš ten visai išstumti.

Vilsonas padovanojo Europai Tautų Sąjungą, o Ruzveltas nori padovanoti sau ir savo kaimynams. Atrodo, kad Amerikoj steigiama Sąjunga pasieks geresnių rezultatų.

J.

Pirciupiai — Rudnykų Girios kaimas

(Žiūr. „Aido" 79 Nr.)

Daug geriau uždirba specialistai tašytojai, vad. „ciasokai". Jie uždirba nuo 5 iki 10 auksinų per dieną. Jie tašo „šliparus" (pabėgius), „barylkas". Lietuvių tašytojų maža. Tašo daugiausia kitataučiai. Bet pastaruoju metu ir lietuvių jaunimas pramoksta šios specialybės. Tašymui reikalingi įv. įrankiai, kartais gan brangūs, pvz., skliutas kaštuoja iki 45 auks. Geriausi tašytojai — rusai „burlokai". Jie atvažiuoja kartais net nuo Sovietų pasienio. Atvyksta rudenį ir išbūna visą žiemą. Gyvena jie privačiai pas žmones. Pas vieną ūkininką kartais gyvena 5—6 burlokai. Buto nuomos už savaitę jie moka 1 auks. Žmonės su jais turi daug vargo. Iš darbo jie grįžta šlapi, permirkę.

Kai kas perka valdinio miško medžius ir veža Vilniun parduoti. Dažnas užsiima „metrų" vežiojimu. Už vien atvežimą 1 mtr. į Vilnių beržinių malkų mokama 5 auks., pušinių — $4^1/_2$ auks. Vienu kartu atvežama $2^1/_2$—3 mt.

Didelę žmonėms paspirtį sudaro grybai ir uogos.

Nors girios nauda žmonėms yra neįkainojama, tačiau kartais ji mėgsta ir savo nagus parodyti. Šernai išknisa bulves ištisais ha, o vilkai išpiauna šunis ir ne tik šunis. Šiaip jau girioje galima matyti briedį, stirną, kiaunę, lapę. Iš paukščių žymiausias — tetirvinas.

Sveiko oro dėka šio kaimo žmonės susilaukia senyvo amžiaus. Yra kaime žmonių, atsimenančių 1863 m. sukilimą.

Po plentą sukeliojasi daug valkatų. Jie tiesiog neduoda žmonėms ramumo. Pasitaiko tipų iš Gdynės, Vokietijos, Čekoslovakijos. Kai kurie, atėję, tiesiog prievarta reikalauja pinigų. Ypač, jei randa pirkioje vien moteris. Po nakties žmonės neranda kirvių, ratų, o būdavo, kad ir arklius, karves išvesdavo.

Pirciupiečiams rūpi ir švietimo, kultūriniai reikalai. Kasdien po sunkių dienos darbų žmonės vakare skaito laikraščius, knygas, šviečiasi, kultūrėja. Į kaimą ateina 18 egz. „Aido", 3 egz. vienkartinių jaunimo leidinių, 9 egz. „V. Žodžio". Seniau gaudavo dar keliolika egz. lietuviškų laikraščių iš Amerikos, bet dabar kažkodėl jau nebegauna. Prenumeratorių skaičius, ypač „Aido", sparčiai didėja. Seniau čia buvo „Ryto" skaitykla, Liet. Šv. Kazimiero d jos skyrius. Nuo 1932 m iki 1937 m. čia buvo valdinė mokykla utrakvistinio tipo (lygiagrečiai lietuvių ir lenkų kalbos). Visą tą laiką mokytoju buvo lietuvis p. K. Astaška. Žmonės mokytoju buvo patenkinti. Jis, be tiesioginio darbo, padėdavo žmonėms patarimais, nurodymais, medicinos pagalba ir t. t. Jis buvo žmonių mėgiamas ir gerbiamas. Dabar nuo š. m. sausio mėn. paskirta mokytoja nelietuvė. Jos mokykloje lietuvių kalbos dabar visai nėra, nors pagal programą, rodos, turėtų būti du kartus savaitėje. Tikyba dėstoma nelietuviškai.

Iš šio kaimo Vilniuje mokosi: 1 mergaitė V. D. gimnazijoje, 1 — siuvimo mok., 1 — elektrotechniku,

Į šiaurę ir į rytus nuo Pirciupių, Vilniaus ir Rudnykų link, kaimai jau nutautę. Naujuose ir Senuose Maceliuose seni žmonės dar moka lietuviškai. Žagarinėj, Madziūnuose, Rudnykuose — jau ne. Rudnykuose paklausęs kartą seną žmogelį, ar dar mokąs lietuviškai, gavau atsakymą, kad „U nas Litva užo pomerla, ne sausim dauno, no pomerla". Graudu ir liūdna.

P. K.

D-RAS MARTYNAS YČAS

ATSIMINIMAI

Nepriklausobybės keliais

ilgos, kaip vidutinio ilgumo botkotis, mažojo rankos piršto storumo. Perka jas žmonės apstoję, dėdami į kunigo delną varinį pinigą.

— Žinai ką, prieteliau? — sakau kunigui Jonui. — Pirkim ir mes po žvakutę ir užžiebkim nežinomiems mums dievams. Tegul ir jie padeda mums iškovoti Lietuvai nepriklausomybę. Gerai turėti draugingų dievų ir svetimųjų tarpe. O gal pamačys?

Kun. Žilius papurtė neigiamai galvą.

— Ne, — sako jis. — Aš, katalikų kunigas, turėdamas dviejų vyskupų rekomendacinius laiškus kardinolui, to daryti negaliu.

— O kur jūsų principas, nuolatos kartojamas: „Vyrai, dirbkim, kas kuo gali, kad tik tėvynei naudos būtų!" Kas tai blogo gali būti katalikybei, jei mes ieškosim Lietuvos rėmėjų?

— Nuvažiavęs į Ameriką papasakosi kunigams, o tie iš manęs juoksis...

— Nepasakosiu niekam. Prižadu.

— Na, tai jau gerai: nusileidžiu dėl Lietuvos labo...

Išsitraukę iš piniginės po vieną sidabrinį pinigą, įspraudėme tam vienuoliui į delną, o jis mums padavė į rankas po uždegtą žvakę. Privedė prie to metalinio indo ir davė ženklą sustoti. Kun. Žilius, palaikęs kiek rankoje žvakę, užpūtė. Tada dievų tarnas vienuolis papurtė galvą ir kažką stengėsi mums ženklais pasakyti. Paėmęs iš Žiliaus žvakę, vėl uždegė ją, įspraudė jam į dešinę ranką ir savo dešine apėmė kun. Žiliaus riešą. Taip laikydamas jo ranką su uždegta žvake tris kartus apsuko aplink tą indą, paskui pristūmė jam ją prie lūpų ir davė ženklą užpūsti. Aš, prisižiūrėjęs, kaip reikia daryti, jau pats be vienuolio pagalbos apsukau tris kartus žvakę aplink tą indą ir, užpūtęs ją grąžinau vienuoliui. Jis, sudėjęs rankas ant krūtinės, pakėlė akis aukštyn į dangų, sukalbėjo maldą ir, giliai įtraukęs kvapą, padėjo savo ranką man ant dešiniojo peties, o J. Žiliui kitą ant kairiojo ir, ilgai pažiūrėjęs vienam ir kitam į akis, pranešė mums per vertėją, kad mūsų norai dievų bus išklausyti..

Vėliau, apvažiavę aplink pasaulį ir vėl susitikę Paryžiuje taikos derybų metu, su kun. Žilium ne kartą minėjome Pekino šventyklą, kur palenkėme kiniečių dievus savo pusėn, kurie padėjo mums nepriklausomybę Lietuvai atgauti...

Galas.

• KORESPONDENCIJOS •

Daugėliškis, Švenčionių apskr. *Licitacijos.* Jau bemaž mėnuo, kai Daugėliškio valsčiuje viesi sekvestratorius. Jis renka nesumokėtus mokesčius. Neprailgina mokėjimo terminų nė mažiausioms sumoms. Visa turi būti sumokėta iki skatiko. Už nesumokėtas sumas licituoja.

Gruodžio 15 d. Ignalinos rinkoj sekvestratorius išstatė licitacijon iš ūkininkų surinktą turtą: karves, kiaules, avis, ūkio mašinas ir visokius padargus. Kadangi paklausa buvo maža, tai varžovai labai pigiai prisipirko.

Sulicituotas.

Rudnia, Viln.-Trakų apskr. *Teiravosi apie Katalikų Akciją.* Kaniavos policijos komend. Ružański ir polic Gisicz gruodžio 12 dieną lankėsi Rudnioj ir teiravosi Liet. Kat. Akcijos Jaun. Sąj. reikalais. Ištardė steigiamojo susirinkimo pirmininką kun. A Raupelį ir sekretorių J. Mudėną. Buvo taipogi išklausinėti Rudnios parap L. K. A. J S. skyriaus vyrų valdybos pirmin. Danas Radzevičius, mergaičių valdybos pirmin. Antosė Nalivaikaitė ir kiti valdybų nariai. Pas visus minėtus asmenis buvo klausinėta apie įsteigtų skyrių tikslus ir valdybų sudėtį bei jų narius.

Kai kurie valsčiaus ponai dabar įkalbinėja vietos lietuvius gyventojus, kad Rudnioje įkurtų ugnegesių komandą. Žada prisirašiusius atleisti nuo šarvarko ir sumažinti kitus mokesčius; žada aprėdyti dovanai gražiais ugnegesių „mundurais". Vienas, norėdamas turėti blizgantį „mundurą", jau vaikščioja su prašymu, bet norinčių pasirašyti nesuranda.

Pašuka.

Rudnia, *Dėl kooperatyvo.* „Aido" 76 nr. korespondencijoj iš Varėnos yra netikslumų. Korespondentas, rašydamas apie kooperatyvų veikimą, tarp kit ko pažymi, kad Barčių kooperatyvas „Vienybė" turįs net dvi filijas: vieną Kaniavoj, o kitą Rudnioj, kuri vadinasi „Šaltinis".

Iš tikrųjų Rudnios kooperatyvas „Šaltinis" nuo pat savo įsikūrimo veikia visai savarankiškai ir formaliai nėra surištas su Barčių „Vienybe".

Korespondentas, matyti, ėme tai domėn, kad savo laiku to pačio buhalterio buvo vedamos knygos Rudnios „Šaltinyje" ir Barčių „Vienybėj", bet tai nereiškia, kad Rudnios kooperatyvas „Šaltinis" buvo Barčių „Vienybės" filija.

Nieks neužginčys Barčių koop. „Vienybės" gero klestėjimo, bet nieks neįtikės, jog kooperatyvas „Vienybė" visus lietuviškus kooperatyvus Varėnos valsčiuje įkūrė ir laiko juos savo filijomis.

Kooperatininkas.

K R O N I K A

Kitas „Aido" numeris

Dėl Kalėdų švenčių kitas „Aido" numeris bus išleistas gruodžio 28 dieną — trečiadienį.

„Varpo" choras tikrai vyksta Kaunan

„Aide" buvo rašyta, kad Vilniaus lietuvių „Varpo" choristai jau esą gavę leidimus vykti Kaunan. Tačiau iki gruodžio 21 dienos vis dar nebuvo aišku, kiek iš tikrųjų choristų galės išvykti.

Šių metų rugpiūčio mėn. Vidaus Reik. Ministerijos sprendimu duotas bendras „Varpo" chorui leidimas—iš viso 33 asmenims. Vėliau choras padidėjo iki 54 asmenų.

Kaip žinia, iki šiol choras išvykti negalėjo, nes iš žymios choristų dalies (nenuolatinių Vilniaus gyventojų) buvo pareikalauta atskirų leidimų. Įteikus apskričių storastijoms prašymus, Švenčionių apskrities storastija nesutiko išleisti Kaunan 11 choristų, Gardino apskr. stor. 2, Lydos apskr stor. 2, Brėslaujos apskr. stor. 1 choristo. Dėl Švenčionių apskrities storastos sprendimo apeliavus Vilniaus Vaivadijos Įstaigon, 4 choristų apeliacija išspręsta teigiamai.

Kiek iš viso galės choristų išvykti, dar neaišku, nes daromos pastangos, kad galėtų važiuoti ir tie, kurie iki šiol leidimų dar negavo. Mat, choras sudaro vienetą, kuris sunku yra sumažinti.

Kalėdinis vienkartinis žurnalas

Gruodžio 21 d. Vilniuje išėjo Kalėdų šventėms pritaikintas vienkartinis jaunimui skiriamas žurnalas „Kalėdų Žvaigždė". Jo leidėjas — Vladas Radziulis.

Vytauto Didžiojo gimnazijos ir licėjaus mokiniai, prieš išsiskirstydami Kalėdų švenčių atostogų, išleido savo laikraštėlio „Žagrės" 2-jį numerį.

Gudų veikėjai, iš tikrųjų, tremiami

„Aide" buvo įdėta iš lenkų spaudos žinia, kad Vilniaus Vaivadijos sprendimu tremiami trys Vilniaus gudų veikėjai: kun. Adomas Stankevičius, kun. Vladislovas Talačka ir inž. Adolfas Klimavičius.

Dabar tą žinią patvirtina ir Vilniaus gudų laikraštis „Chryscijanskaja Dumka", kuris pažymi, kad šie žmonės tremiami iš pasienio juostos, kuri, be kitų sričių, apimanti visą Vilniaus kraštą.

Kun. A. Stankevičius yra buvęs Seimo atstovas, paskutiniu laiku Gudų Katalikiškų knygų leidimo pirmininkas, gudų spaudos didelis rėmėjas ir bendradarbis, laikraščio „Chryscianskaja Dumka" redaktorius ir leidėjas, autorius visos eilės gudų kalba išleistų knygų, kuriose gudų kultūros istorijai pateikta daug svarbios medžiagos; per 18 metų šv. Mikalojaus parapijos bažnyčioje šventadieniais laikė gudų pamaldas ir sakė gudų kalba pamokslus.

Inž. A. Klimavičius buvo Gudų Tautinio Komiteto (jis dabar uždarytas) pirmininkas. Paskutiniu metu redagavo gudų mėnesinį žurnalą „Samapomoč" ir lenkų kalba biuletenį „Wiadomości Białoruskie".

Kun. Vl. Talačka buvo neseniai nustojusio eiti „Przegląd Wileński" laikraščio artimas bendradarbis ir visą laiką gynė šio krašto gudų ir lietuvių reikalus.

Atleista 1.400 gelžkeliečių

Vilniaus Geležinkelių Direkcija nuo šių metų gruodžio 31 dienos atleidžia nuo darbo 1.400 gelžkeliečių darbininkų, jų tarpe 800 darbininkų yra iš Vilniaus.

Vilniaus laikraštis „Słowo" pažymi, kad šis faktas gelžkeliečių šeimų tarpe sukėlęs didelį neramumą; tie gelžkeliečiai netekę darbo blogiausiu laiku — žiemą Atleistieji nuo darbo juo labiau jaučiasi esą nuskriausti, kad daugumas jų geležinkeliuose dirbę po 18—20 metų.

Tas pats laikraštis rašo, kad atleistųjų geležinkeliečių atstovai — 100 žmonių išvyko apeliuoti Varšuvon.

Prieššventinė „medžioklė"

Vilniaus policija suruošė prieš šventinę „medžioklę". Gruodžio 21 dienos naktį 150 viešosios ir neviešosios policijos tarnautojų su savo viršininkais visame Vilniaus mieste ieškojo vagių ir viešosios tvarkos ardytojų. Aplankė visas įtariamas vietas. Kaip „Kur. Wil" rašo, medžioklė davusi gausių vaisių: sulaikyta apie 40 asmenų, jų tarpe apie 10 senai ieškotų nusikaltėlių. Kartu rasta daug pavogtų daiktų.

Atsiųsta paminėti

Teodor Iljasiewicz. **Drukarnia Domu Mamoniczów w Wilnie.** Wilno 1938 m. 156 puslapiai. Kaina nepažymėta.

Žvejų valtys Kuršių marių leduose

Šiemet Lietuvoje buvo ilgas ir sausas ruduo. Šalčio ir sniego nebuvo net iki gruodžio mėn. vidurio, Žmonės nejautė, kad jau atėjo žiemos laikotarpis, o kiti užsimiršo ir šalčiams sutikti.

Gruodžio mėn. 16 d. staiga šaltis pakilo iki 15—18 laipsnių. Daugelį šaltis užklupo netikėtai ir nepasiruošusius. Nemalonus ir nuostolingas nuotykis ištiko Neringos žvejus. Apie 100 žvejų su 60 laivelių buvo išplaukę į Kuršių marias žvejoti. Jie buvo nuplaukę toli nuo kranto. Staigus šaltis taip suėmė, kad valtys nesuspėjo grįžti į savo uostus ir įšalo leduose. Žvejams teko laukti apie pusantros paros, kol ledas sutvirtės, kad patys pėsčiomis galėtų grįžti namo. Maisto atsargą žvejai turėjo, bet teko pakęsti šaltį. Visi žvejai laimingai grįžo, palikę valtis leduose Kai kurie žvejai suskubo su savo valtimis nuplaukti į Karklę, Vokietijos pusėje.

Iš Rusnės atplaukęs ledlaužis laužo ledus, išima įšalusias valtis ir jas gabena į Nidos prieplauką Kai kurių žvejų įšalo vandeny tinklai. Žvejams padaryta gerokai nuostolių.

Seniau mušėsi už kalną, dabar nesusitaria dėl žuvų

Gerai atsimename, kaip neseniai Japonijos ir Sovietų Rusijos pasienio kariuomenės mušėsi dėl vieno kalno. Tada abiejose pusėse buvo tūkstančiai užmuštų ir sužeistų.

Dabar pranešama apie naują Japonijos—Sovietų Rusijos incidentą. Šiuo žygiu ginčijamasi dėl žuvų gaudymo. Japonijos vyriausybė pareikalavo, kad japonų žvejai galėtų Sovietų Rusijos vandenyse gaudyti žuvis. Kartu Japonijos vyriausybė pareiškė, kad jei Sovietų Rusija nesutiks japonų žvejams leisti gaudyti žuvis, tai Japonija savo žvejų laivus saugos su karo laivų pagelba. O tai jau gresia ginkluotu susirėmimu.

Kaip eina knyga į Lietuvos sodžių

Per paskutinį dešimtmetį laikraščiai plačiau prasiskynė sau kelią į Lietuvos sodžių. Laikraščius atpiginus ir patobulinus jų turinį, jie sparčiai paplito ūkininkijos tarpe. Dabar jau reta šeima neišsirašo vieną ar kitą laikraštį.

Knygos, kaip ir kiti naujoviškumai, į sodžių eina daugiausia per jaunimą, kuris jau yra lankęs lietuviškas mokyklas ir jose su knygomis susipažinęs.

Jaunimo organizacijos jau seniai pradėjo steigti knygynėlius, kurie duoda knygas skaityti dažniausiai tiktai savo nariams. Prie gimnazijų ir pradžios mokyklų yra knygynėliai moksleivijai. Beveik visos parapijos turi katalikiškus knygynėlius. Tačiau visi šie knygynėliai, nors jų jau yra daug, negalėjo patenkinti visų knygos reikalavimų. Tie knygynėliai paprastai nedaug turi knygų, jie atidaromi tiktai šventadieniais porai valandų, už knygų skaitymą imamas mokestis.

Norėdama padaryti knygą prieinamą visiems sodžiaus gyventojams, nuo 1936 metų švietimo ministerija pradėjo steigti bibliotekas—skaityklas visuose valsčiuose. Iki tų metų valstybės bibliotekos buvo tiktai didesniuose miestuose, ir jų iš viso tebuvo 18. Pagal naują bibliotekų steigimo planą, 1937 metais jau buvo įsteigta 83 bibliotekos įvairiuose valsčiuose. Prie daugelio bibliotekų yra ir skaityklos — vietoje laikraščiams, žurnalams pasiskaityti. Šiemet įsteigta dar 50 bibliotekų, o ateinančiais metais įsteigs 35. Dar po poros metų bibliotekas—skaityklas turės kiekvienas valsčius. Iš valstybinių bibliotekų knygas skaityti duodamos nemokamai. Bibliotekų tarnautojams algas moka ir knygas perka švietimo ministerija, o joms butą, kurą ir šviesą parūpina savivaldybės.

Patyrimas jau parodė, kad ir sodžiaus gyventojai vis labiau ir labiau įsitraukia į knygų skaitymą. Vidutiniškai kiekviena biblioteka turėjo po 1.400 knygų ėmėjų — skaitytojų. Taigi per knygynus bei bibliotekas gana sparčiai plinta knygų skaitymas ir švietimas Lietuvos sodžiuose.

Įvairu-įdomu

„Nešaudykite! Esame jaunavedžiai!"

Gudrios priemonės griebėsi Palestinoje šiomis dienomis susituokęs britų valdininkas Charles Evansas. Po sutuoktuvių jam teko su savo jaunąja žmona važiuoti automobiliu į Jaffą. Kadangi beveik kiekvieną automobilį Jeruzalės Jaffos plente užpuola ginkluoti arabai sukilėliai, Evansas iškabino savo mašinos priešakyje ir užpakalyje po didelę iškabą su iš toli matomu parašu anglų ir arabų kalbomis: „Nešaudykite! Esame jaunavedžiai!" Ir visą kelią pravažiavo laimingai.

Pušų aliejus sustabdo iperito veikimą

Iperitas yra pati biauriausia cheminė medžiaga, vartojama karo reikalams. Patekęs ant žmogaus kūno, net menkutis iperito lašelis sužadina didžiulę, labai sunkiai gyjančią žaizdą. Ypatingai baisus yra tas dalykas, kad iperitą sunku pastebėti ir kad jis labai ilgą laiką pasilieka veiklus. Daugumas kitų nuodingų cheminių medžiagų karo reikalams yra naudojamos dujų pavidale. Dujos ore išsisklaido gana greitai. Bet iperitas garuoja gana sunkiai. Žmogus, patekęs į žemės plotą, aptaškytą iperitu, gali apsikrėsti net po kelių dienų. Be to, iperitas veikia ir alsavimo takus.

Išradus kokią nors nuodingą medžiagą, tuo ieškoma ir priemonių nuo jos apsisaugoti. Jau kuris laikas ieškoma būdų įveikti ir iperitą. Bet ligi šiol visos pastangos ėjo niekais. Pavyko patirti tik tiek, kad iperitą reikia nuo kūno pašalinti tuoj, kaip tik jis užtiško. Tuomet jis didelės žalos nepadaro. Be to, pastebėta, kad šie nuodai visai žalos nepadaro, jei tuoj būna nuplaunami karštu vandeniu. Tačiau iš to nauda maža. Juk karo metu kareiviai negi gali nešiotis su savimi karšto vandens ir negi visuomet gali pastebėti, kad ant jų kūno pateko iperitas.

Tokie nepasisekimai visi dėlto neatgrasė chemikų nuo ieškojimo priemonių prieš iperitą. Nenuleisdami rankų, jie dirbo toliau ir pagaliau šį tą laimėjo. Laimė nusišypsojo mūsų kaimynams latviams. Jų spauda praneša, kad jų mokslininkams pavyko nustatyti, jog geriausia priemonė sustabdyti iperito veikimą yra pušų aliejus. Su pušų aliejumi buvo padaryta visa eilė bandymų. Buvo tyčiomis užtekšta ant žmogaus kūno iperito ir tos vietos buvo paskubomis pateptos aliejumi. Iperitas nepadarė jokių žaizdų. Vėliau buvo užtėkšta iperito ir palaukta, kol jis pradėjo veikti. Bet patepus pušų aliejumi žaizdos užgijo per septynias dienas. Iš to daroma išvada, kad pušų aliejus iš tikrųjų yra puiki priemonė prieš iperitą. Manoma, kad ateities karuose kareiviai, be dujokaukių, privalės turėti ir po buteliuką pušų aliejaus, kuriuo galės pasitepti iperito paliestas kūno vietas ir tuo apsisaugoti nuo didelių skausmų, o dažnai ir nuo mirties.

Anglija pasigamins milžinišką lėktuvų skaičių

„Sunday Times" rašo, kad anglų vyriausybė šią savaitę paskelbsianti savo planus padidinti karo aviacijos lėktuvų skaičių nuo 1 750 ligi 4.000. Šitas anglų vyriausybės nutarimas turės tą rezultatą, kad aviacijos pramonė norima taip išplėsti, jog ji turėtų pajėgti per metus pagaminti nuo 35 ligi 40 tūkstančių lėktuvų Šita gamyba būtų apie 16 kartų didesnė už tą, kuri buvo rasta reikalinga 1935 metais. Nuo lapkričio mėnesio pabaigos lėktuvų gamyba bus padidinta 50 procentų, kaip tai matyti iš vyriausybės paskutiniais mėnesiais padarytų nutarimų. Šito tempo bus laikomasi ligi 1940 metų, kai aviacija bus jau visiškai pasirengusi kiekvienam atvejui. Lėktuvai, kurių modeliai dabar tiriami, galės pasiekti 720 kilometrų greitį per valandą.

Brangenybes nori išvežti nuriję

Anglų laikraščiai praneša, kad dabar Vokietijoje išvykstantieji žydai tikrinami Retngeno spinduliais Tai todėl, kad išvykstantieji žydai, negalėdami su savimi išsivežti kapitalų, stengiasi nusipirkti brangenybių, kurias bando pasiimti su savimi. Kadangi brangenybių taip pat negalima išvežti, tai jie stengiasi pirkti brangiuosius akmens ir tokiu būdu išsivežti kapitalus.

Brangieji akmenys yra įmerkiami į tam tikrą preparuotą skystimą, kuris juos padaro nekenksmingus sveikatai, o todėl galimus ir nuryti. Tai jie daro prieš pat sieną. Kaip laikraštis praneša, vokiečių slaptosios policijos agentai apie tai pranešę pasienio pareigūnams. Pasienio pareigūnai, patikrinę išvažiuojančius žydus, vis dėlto jokių brangenybių nerado Krata truko ištisas dvi valandas. Pagaliau, vienam atėjusi mintis patikrinti išvykstančius žydus Rentgeno spinduliais. Todėl buvo nugabenti į ligoninę patikrinti. Pasirodė, kad brangieji akmenys buvo praryti. Todėl dabar esą įsakyta visus išvykstančius žydus tikrinti Rentgeno spinduliais.

Žemės drebėjimas padėjo aklajai

Gamta yra savyje sukaupusi daugybę slėpinių, kurie paprastiems mirtingiesiems dažnai nėra suprantami. Be to, ta pati gamta dažnai pasireiškia, kaip geriausias gydytojas, prieš kurį blanksta ir žymiausio pasaulio daktaro išmintis ir mokslas. Štai dabar užsienio laikraščiai pranešė apie nuostabų vienos moters pagijimą. Štai kaip nutiko tai laimingajai.

Toronto mieste, Kanadoje, gyveno ne pirmos jaunystės moteris. Katrė Mitchell, einanti 64-tuosius metus. Prieš daugelį metų ji pergyveno didelį išgąstį ir neteko regėjimo. Bet sukrėtęs miestą žemės drebėjimas, be daugelio blogybių, padarė šį tą gero. Mat, per paniką Mitchel kažkaip instinktyviai sugraibė elektros mygtuką, uždegė šviesas, kad žmonės tuo būdu išvengtų didesnio sumišimo. Ir galima įsivaizduoti, koks buvo jos nustebimas, kai ji po truputį vis daugiau ir daugiau galėjo įžiūrėti tai, ko jau ilgas laikas nebuvo galėjusi matyti, o turėjo vien iš pasakojimų vaizduotis. Žemės drebėjimas ir pasireiškusi baimė grąžino jai brangiąją akių šviesą.

Kalėdų ir Naujųjų Metų šventės — patogiausias laikas apsirūpinti lietuviškąja spauda. Tad, tautieti, jei dar nesi „Aido" išsirašęs, pasiskubink šiuo laiku tai padaryti. Ateinančių metų pradžioje tenelieka be „Aido" nė vienos lietuviškos šeimos

„AIDO" REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA: Wilno, ul. Dąbrowskiego 5—1. Telefonas 29-59. Administracija priima nuo 9 iki 13 val.

REDAKCIJA gaunamus straipsnius ir korespondencijas taiso ir trumpina savo nuožiūra. Nespausdintų korespondencijų ir smulkesnių straipsnių redakcija nesaugo. Rankraščių savo lėšomis negrąžina.

PRENUMERATA: Metams — 3 auks. Užsienyje — 3 doleriai. Atskiro numerio kaina 10 skatikų. Skelbimų kaina: tik ketvirtame puslapy — 20 skatikų už eilutę.

Wydawca i redaktor **Ludwik Cycenas**.
Leidėjas ir redaktorius **Liudvikas Cicėnas.**

Drukarnia „RUCH" Wilno, ul. Tatarska 6. Telef. 21-83.
„RUCH" spaustuvė Vilnius, Totorių g. 6. Telef. 21-83.